

Omsorg, juridik och stödsystem

Recenserad bok: Omsorger om funktionshindrade

Författare: Maria Bennich och Lars Zanderin (red.)

Förlag: Studentlitteratur, Lund (227 sidor), 2016.

I en ny antologi med rubriken *Omsorger om funktionshindrade* fokuseras omsorg, juridik och stödsystem i samhället för personer med olika funktionsnedsättningar. Maria Bennich och Lars Zanderin är båda redaktörer för antologin som består av texter från totalt sex författare. De bidragande författarna är Lina Andersson, Maria Bennich, Kjerstin Larsson, Annika Staaf, Marianne Westring Nordh och Lars Zanderin. Utgångspunkten i boken är rättsregler och lokala exempel och författarna vill belysa förändringar inom funktionshinderområdet. Bland annat beskrivs vad som hänt sedan LSS-reformen infördes år 1994 och vilka erfarenheter som finns på lokal nivå av reformen. Ambitionen är också att beskriva och förklara rättsläget inom området samt visa på olika tillämpningar. Rättssäkerhetsperspektiv behandlas i boken och kompetens hos omsorgspersonal belyses också för att ge några exempel. Antologin som är genomarbetad ger en riklig översikt på området. Boken är välstrukturerad och består av totalt 12 kapitel vilka är:

1. *"Internationella och nationella dokument om funktionshinder"*
2. *"Lagen om stöd och service och statlig assistansersättning"*
3. *"Offentlighets- och sekretesslagen"*
4. *"Insatser enligt LSS och statlig*

assistansersättning"

5. *"De centrala aktörerna inom assistansersättning"*

6. *"De rättsliga delarna och centrala områden och problem"*

7. *"Funktionsnedsättning och arbete"*

8. *"Yrkeskrav inom funktionshinderområdet"*

9. *"Ledsagarservice/ledsagning"*

10. *"Brukaren i fokus eller brukarens fokus"*

11. *"Rättssäkerhetsperspektiv på funktionshinderområdet"*

12. *"Sammanfattning och diskussion av centrala områden och problem"*

Innehållsförteckningen är tydlig och boken har en god struktur. Varje kapitel avslutas med instuderings- och diskussionsfrågor vilket är mycket bra när boken kommer att användas i undervisning och i diskussionsgrupper i olika sammanhang. Totalt finns 77 diskussionsfrågor av olika karaktär i slutet av kapitlen. Detta innebär att för läsaren så finns det goda möjligheter att botanisera och delta i fördjupade diskussioner om de teman som boken beskriver och problematiserar. Detta är alldeles utmärkt. I slutet av flera kapitel finns också referenslistor med litteratur för vidare läsning. Totalt 107 referenser finns för den läsare som är intresserad av fördjupningslitteratur. Något som är mycket bra i boken är även ett utförligt sakregister med 168 olika

sökord. Detta underlättar avsevärt för läsaren att kunna hitta rätt på effektivt vis under läsningen.

Boken är en intressant läsning om viktiga och centrala områden och problem inom funktionshinderområdet som vänder sig till alla aktörer. Redaktörerna i boken skriver:

”Sammanfattningsvis pekar bokens olika delar på en diversifierad praktik och på att skillnader i lokala och organisatoriska förutsättningar kan påverka brukarens möjligheter till stöd och insatser enligt LSS, vilket går stick i stäv med lagstiftarens intentioner” (s.223).

I boken beskrivs en modell för kravmärkt yrkesroll. Kompetensen hos de som är verksamma och arbetar inom omsorgerna är mycket viktig. I boken diskuteras bland annat varför kompetens och kunskapsfrågorna inom funktionshinderområdet varit mer undanskymda än vad som är fallet inom äldreomsorgen. I boken beskrivs funktionshinderområdet som överskådligt och komplext i flera avseenden. Boken fyller en stor funktion när det handlar om att beskriva såväl yrkeskraven som modeller för arbetsplatslärande. En annan förtjänst med boken är att läsaren får en bra överblick över den institutionella kontexten, det vill säga vad som styr och reglerar inom funktionshinderområdet. Bland annat får läsaren en genomgång av internationella dokument och texter från FN, Europarådet och EU. Del I i boken fokuserar på rättsregler och tillämpningar något som kan komma till stor användning för de

som är yrkesverksamma men också för studerande på olika kurser och utbildningsprogram. Att kunna beskriva en institutionell kontext inom detta område kan vara krävande men definitivt en utmaning. Därför kan denna bok även ses som en bra referensskälla. Naturligtvis är det viktigt att en sådan här bok uppdateras framöver. Funktionshinderfrågorna och funktionshinderpolitiken i samhället genomgår ständigt förändringar varför kravet på uppdateringar kommer att finnas i framtiden. Oavsett detta beskriver författarna i boken vår samtid och den är relativt enkel att kunna ta till sig som läsare. Författarna är alla initierade inom området och har lagt upp framställningen på ett mycket pedagogiskt sätt. Bokens målgrupp är studerande inom såväl social omsorg, socialt arbete som inom andra utbildningar inom vård och omsorgssektorn. Den är också viktig för alla som är yrkesverksamma inom funktionshinderområdet och kan varmt rekommenderas som en bok som kan tjäna till en levande diskussion om funktionshinder, funktionshinderfrågor men även i etik.

Jörgen Lundälv

docent i socialt arbete

docent i trafikmedicin

Göteborgs Universitet

Umeå Universitet

jorgen.lundalv@socwork.gu.se

jorgen.lundalv@surgery.umu.se